

gardentasun beharrezkoa, erakunde sindikal errepresentatiboenen eskuhartzearen bitartez.

7.2. GAUR EGUNGO ADMINISTRAZIO-ERREKURTSOEN ERREGIMENETIK BERRAZTERTZE ERREKURTSOA KENTZEAK SORTUTAKO ERAGOZPENAK

Errekurtsoen erregimenari dagokionez, 1992ko azaroaren 26ko Administrazio Publikoen eta Administrazio Antolamenduaren Erregimen Juridikorako Lege berriaren berrikuntzetako bat berraztertze errekurtsok kentzea izan da. Aldaketa honen ondorioz, epai bidearen aurretik egiten zen berraztertze hori azpiko organoek emandako aginduei bakarrik ezarri ahalko zaie, Administrazioaren goi mailetako organoetatik datozenak berraztertze aukerarik geratzen ez delarik.

Administrazioen estruktura organikoen arauak zenbait egitate agintzerakoan zeregin hori tradizionalki jerarkian gorago zegoen organoaren esku uzten zutenez gero, orain, berraztertze errekurtsoa kentzean, banaketarako bermezko neurriren batzuk hartzen ez badira eragozpen handiak sor daitezke, egitatea administrazio bidez berraztertze prozedura oso zaila izango delako.

Berraztertze errekurtsok lehenago zeukan osakera kritikatu izan zen. Berme izaerarekin sortutako instituzio hau, kasu gehienetan, prozedurak denboran luzatzeko tramite huts bilakatu zen, eta hiritarrentzat administrazio traba gehiago zen egiazko berme-bidea baino. Baina egia da, orobat, zeukaten garrantziagatik edo jokoan zegoen dirutzagatik bestela epaitegien eskuetara nekez irits zitezkeen gai asko Administrazioak berraztertzea lortzeko bidea ematen zuela; administrazio-errekurtsuaren bidez, atzera egin eta emandako pausoak berriz azter zitezkeen.

30/1992 Lege hau estatu osorako sortu zela kontuan hartzen bada, garbi dago Ararteko erakundearen jarduera gaitasunean eragiten duela eta, horrela, gogoeta honen bidez zera lortu nahi dugu: berraztertze errekurtsok kentzeagatik sortuko diren ondorio negatiboak arintzeko, Autonomia Erkidego honetako Administrazioak antolamendu egokitzapenak egin ditzala.

Eusko Legebiltzarrari urtero aurkezten diogun txosten honek ematen digun aukeraz baliaturik, kexa askoren bidetik ikusi dugun premia bat espreski adierazi nahi dugu: alegia, auzitan jarritako administrazioaren jarduera berraztertzeke premiaren aurrean traba berri bat sortzen da, administrazioaren baliabideek berrazterketarako aukerarik eskaintzen ez dutelako.

Kasu horietan, Administrazioari berak emandako pausoetara berriz itzultzeko aukera ematen dion berraztertze errekurtsuaren baliabidea desagertzearekin, ofiziozko berrazterketak eskaintzen dituen bide murrizteaz kanpo beste bide guztiak galarazten ditu berrazterketa horretarako.

Gogoeta hau ez da, noski, berria; administrazioaren prozedura arautzen duen lege berria aztertu duten autore batzuek gain, Lehendakaritza, Justizia eta Autonomiaren Garapenerako Sailburuaren 1993ko martxoaren 16ko Aginduan

jasota daude 30/1992 Legearen ezarpenari buruzko izapidetzeak ere. Hiritarrek beraien desadostasun guztiekin administrazio-auzietarako epaitegietara jo ez dezaten, lehen aipatutako izapidetekin ahalmenen banaketa bilatzen da, administrazioaren kontrako errekurtsio-bidea bermatzeko mailaketan beherago dauden organoetarako ahalmenak banatuaz.

Aipatzen ari garen arazo hau islatzen duten espediente gehienak funtzio publikoari dagozkio. Kexa horietako asko lanpostu hutsak betetzeko lehiaketa jendetsuei buruzkoak izan dira, irregulartasunak gertatu eta horiek zuzentzeko administrazio-errekurtsioa tresna egokia izan zitekeelarik. Egitate irregularra burututako organoak bere gainetik goragoko jerarkiarik ez zeukanez gero, eta berrazterketak hirugarren pertsonetarako eragiten zenez gero, geratzen zen bide bakarra ofiziozko berrazterketaren aukera murriztailea zen.

Administrazioak kasu batean adierazi zion Arartekoari irregulartasunak konpontzeko ofizioz berrazterketa prozesuari ekingo ziola; arazoak konpondu nahi zituzten beste kasu guztietarako epaibidera jotzea beste aukerarik ez zitzaien geratzen.

Horrenbestez, aipatu den arazoa konpontzeko premia aurkitu den banakako kexen espedienteetan Arartekoak hau gomendatu izan du: administrazio-auzibidezko errekurtsioa jarri aurretik administrazio-justiziarako bide bat ezartzea (administrazio-errekurtsio arrunta). Bereziki lehiaketa jendetsuetan ezinbestez beti gertatzen diren arazoei eman beharreko ebazpen zuzena arintzea da horren helburua, lehiakideen interesen defentsa eraginkorra lortzeko.

Arrazoi horiengatik, eta 30/92 Legearen ezarpenarako aipatu ditugun izapidetekak gogoratuz, administrazio-errekurtsioen bidea bermatzeko beharra dagoenean neurri deskontzentratzaileak ezartzeko dagoen premia azpimarratu nahi dugu.

7.3. LEGE-ERRESERBA PRINTZIPIOA ETA PREZIO PUBLIKOAK ORDAINTZERA BEHARTUTA NOR DAGOEN

Prezio publikoak, praktikan, Toki Ogasunein buruzko 39/1988 Legeak (TOL) diseinatutako udalen finantzaketarako sistemaren zutabeetako bat dira.

Halaber, apirilaren 13ko 1/1989 Lege Organikoak, Autonomia Erkidegoen Finantzaketarako Lege Organikoari (AEFLO) idazketa berria eman dionak, «beraiei prezio publikoak» sartzeko erakundearen dirusarreraren artean.

Bai tasak eta bai prezio publikoak ere funts berbera daukate: alegia, herri-erakundeek zuzenean halako ondasun batzuk edo halako zerbitzu batzuk eskaintzen dituzte, eta haien trukean dirusarrera batzuk lortzen.

Prezio publikoen figura berriaren arauketa osatzeko, Tasa eta Prezio Publikoetarako buruzko 6/1989 Legea (TPPL) dago esparru lokaletik kanpo; haren motibo azalpenean hauxe agertzen da:

«Bi kasuetan edukiko ditugu dirusarrera publikoak; baina prezioan kontratu gisako eta borondatezko harremana ezartzen da ordaintzen duenarentzat, eta tasan, aldiz, zergak duenaren antzeko beharkizuna agertzen da, bai eta, ondorioz, legezkotasun printzipioaren esijentziak ere.»